I

Prieš surašant gerai įsiskaityti instrukciją!

Žinių lapo Nr. ..... (nerašyti)

Lietuvos žemės vardynas

renkamas Švietimo Ministerijos

Su visokiais klausimais, iškilusiais surašant žemės vardyną, kreiptis ir prirašytus žinių lapus siųsti:
Valstybės Archeologijos Komisija — Lietuvos žemės vardynas, **Kaunas,** Vytauto Didžiojo Muziejus.

Žemės vardai

Giršinų (oficialinis vardas) Kaimo, dvaro, vienkiemio, miesto, bažnytkaimio, girininkijos, (liečiantįjį pavadinimą pabraukti)

Mosėdžio valsčiaus Kretingos apskrities

Sunaudoti spausdinti ir rankraštiniai šaltiniai bei jų sutrumpinimai

Surašytojo:

Pavardė, vardas Viršilaitė Stasė verslas mokytoja

Gimimo vieta Būdvietė, km. valsčius Mosėdžio apskritis Kretingos

Adresas: Mosėdžio pšt., Gondlaukės pradžios mokykla, Kretingos apskr.

Žinios surašytos 1937 m. balandžio mėn.

L.Ž.V. gauta
1937 6. 23.

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surinktos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	Pastabos
	a) tikrintojo	b) surašytojo		surašytojas palieka tuščią								
1.		Arklių ganyklalė	Árklių ganyklálė			ž. k.	ganykla	su moliu	apie 2 ha.	kaimo rytų daly.		
2.		Atmetalė	Atmetalė			ž. k.	krūmokšniai	"	" 2 ha.	" žiemos rytų pusėj		Atmestas sklypelis nuo miško ir dirvų
3.		Deksnės	Déksnės			ž. k.	dirvos.	priesmėlis.	11,5 ha.	" " vakarų daly.		
4.		Didysis eglynas	Didiesis eglýns			ž. k.	miškas.	su moliu.	" 1 ha.	" rytų "		
5.		Ganyklalė	Ganyklálė			ž. k.	miškas.	priemolis	" ~~0,5~~ 7 ha.	" rytų "		Yra lapių.
6.		Giršinai	Géršėnā			ž. k.	kaimas		" 135 ha.	Nuo Mosėdžio į vasaros rytus 4 km.		Kaime gyvena tik du ūkininkai: Galdikas ir Markauskas. Galdiko ūkis yra arkivyskupo Pranciškaus Karevičiaus tėviškė.
7.		Jaunasis miškelis	Jáunasis miškiélis			ž. k.	miškelis	"	" 0,5 ha.	" rytų daly.		
8.		Kalvos	Kálvas			ž. k.	miškas ir dirvos	neaukštos kalvos. Molis.	" 13 ha.	" šiaurinėj "		
9.		Karvių ganyklalė	Kárvių ganyklálė			ž. k.	ganykla.	priesmėlis	" 9 ha.	" pietinėj "		
10.		Krūmas.	Krūms.			ž. k.	miškas.	"				
11.		Makiškės	Mákėškės			ž. k.	pievos su mišku		" 20 ha.	Nuo Giršinų į šiaurę.		Priklauso Udralių kaimui.
12.		Mamalės dirva.	Mamálės dérvalė			ž. k.	dirva	priesmėlis.	" 1,5 ha.	kaimo pietinėj daly		
13.		Mosėdžio apluokas.	Muósiėdė aplóuks.			ž. k.	pieva	"	" 3 ha.	" " "		
14.		Pas biržėlę	Pás bėržélę			ž. k.	dirvos.	"	" 0,5 ha.	" vakarinėj "		
15.		Pas didįjį eglyną	Pás didėjį eglýną			ž. k.	dirvos	"	" 0,5 ha.	" rytinėj "		
16.		Pas koplytėlę	Pás koplyčélę			ž. k.	dirvos.	priesmėlis	" 10 ha	" vakarinėj "		

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surinktos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	Pastabos
	a) tikrintojo	b) surašytojo		surašytojas palieka tuščią								
17		Pas mažąjį eglyną	Pás mážouji eglýną			ž. k.	dirvos.	trydmolis.	apie 0,5 ha	kaimo rytų dalų.		
18.		Pas marką	Pás márką.			ž. k.	dirvos.	"	0,25 ha	" " "		
19.		Pas Miliškės prūdą	Pás Mélėškės prūdą			ž. k.	dirvos.	"	apie 2 ha	" žiemos rytų "		
20.		Pakrūmė.	Pákrūmė.			ž. k.	dirvos.	"	" 0,25 ha	" " " "		
21.		Papelkis.	Pápėlkis.			ž. k.	dirvos	žemė su moliu	" ~~2~~ 4 ha	" vakarų "		
22.		Panevočių dirvos	Pánevotė dérvas			ž. k.	dirvos.	priesmėlis	" 2 ha.	" pietų "		
23.		Pietų peludė	Péitų pelódė			ž. k.	dirvos.	trydmolis	" 1 ha.	" rytų "		Dirva savo forma panaši į peludę
24.		Plėšimai	Pliešéma			ž. k.	dirvos	su žvizdrai.	" 7 ha	" vakarų "		
25		Ruožupis	Ruóžupis.			ž. k.	upelis.		platumas apie 3 metr. gilum apie 1 m.	" pietinėj dalų teka. Ateina iš pietų ir pasuka į vakarus.	Pradžią gauna Prielgavos kaime. Įteka į Bartuvą Krakių kaime.	Vasarą išdžiūsta Potviniais smarkiai išsilieja.
26		Šiaurės peludė	Šiáurės pelódė			ž. k.	priauglis miškelis	su moliu.	" 3/4 ha.	" rytų "		Sklypas savo forma panašus į peludę.
27.		Šončinės	Šončénės.			ž. k.	dirvos ir miškas.	su žvizdru.	" 10 ha	" vasaros vakarų "		Vaidenasi.
28		Už brukiui	Óž brókioi dérvas			ž. k.	dirvos.	su moliu	" 1,5 ha	" rytų "		
29.		Vilko pieva	Vélka péiva			ž. k.	pieva.	purvas su moliu	" 7 ha	" vasaros rytų "		Seniau buvę daug vilkų.
30												

4

3

13	Istorinės žinios

№6 Senuose kaimo dokumentuose pažymėta, kad kaimo žemė „vykupnaja" – išpirkta. Ką tai reiškia, žinių teikėjas nežino.

14	Archeologinės žinios

15	Vardų kilmės aiškinimai

№3 Deksnės. Čia auga tam tikros žolės, vadinamos deksnėmis. Nuo to ir vietą gavo „Deksnių" vardą.
№6. Giršinai. Seniau buvusios didelės girios. Kaimo pirmtakūnas įsikūręs mažą sodybėlę vidury girių. Todėl ir vardas – Giršinai.
№12 Mamalės dirva. Karšinamos motinos išsiimta dirva.

16	Tautosakinės žinios

Patarlės.

1. Prasidėk su biesu vobulautė – paliksi be vobulų ėr be maišele. 2. Eit kap iš biesa kairioje raga. 3. Kad biesas siuntė į lažą, vo praventą ar įdavė? 4. Ėr vaipysės kap biesos priš žaibus. 5. Į biesą mainios preida nebrekto. 6. Ėr ons nebgal apseit be (?), kap vokits pri gėrnų be biesa. 7. Apsieda kap biesas bobą. 8. Ė brazdės kap biesos po kaulinyčę. 9. (O! yra daug) kap Šarkės dvare velnių. 10. Jė kėtą darbą neturi, ek į Šarkės dvarą šonšudių skaldytė, moka gera – į ašį po grašį, tropote magaryčioms. 11. Ėr ėsėtaisė kap žydų pėrtės dekte. 12. Nuvargau kap žyds šeinį šokdams. 13. Nusėlakstiau kap Morkis su jautes. 14. Sukrypęs kap Striokė vytova. 15. Šonkėn kap žydą po peklą. 16. Bėjė kap žyds kryžiaus. 17. Pėl kap žyds pėpėrus (iki trijų kartų). 18. Pagava kap Abį į nakvynę. 19. Vokitis lig peitų mondros, o po peitų dorns. 20. Kap vokitis dongoj unt jouka. 21. Ė zys kap Bėrkis melžams. 22. Ė rumalos kap bajors peimenę. 23. Šou, kad veiz ontroijoi į paoudėgį – nor žėnot, ax tas yr bajors, a možėks. 24. Ė pumpės kap obags kroupus pabieręs. 25. Če kap pona bata – naujė, vo kiaurė. 26. Stov kap staba ėštėkęts. 27. Kad jau išeis, kap ėžis meilių parneštė. 28. Et kap meitą įrėjęs. 29. Neužgaunams kap rakštės. (Tęsinys įdedamajame lape).

Žinių teikėjo(-jų) pavardė, vardas 1) Galdikas Pranas 1-12 №3; 5; 6; 8; 11; 21; 24; 27; 29; 15 №6.
2) Markauskas Kazys 1-12 №1, 2, 4, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 28; 13 №6; 15 №3, 12; №16.

Gimimo vieta(os) 1, 2 Giršinų km.

Amžius

iki 15	15—25	25—40	40—60	60—80	per 80
		1; 2.			

valsčius Mosėdis apskritis Kretinga.

30. Strains tik nespakains. 31. Ko birbi kap jautis melžams.
32. Neprisirieda kap meškos šaut. 33. To pruota teik, kap unt
vėštas koje lašinių. 34. Sosėraukęs kap pupa nemėrkusi.
35. Tasgatės, kiaulė ar išmana pėpėrų smuoką. 36. Ė klau-
syses kap kiaulė į ausį bezdama. 37. Ė tryps kap kalakots unt
kiaušes. 38. Ko šuokinieji kap Pilyps pu kanapius. 39. Ė kiūsčios kap
bajors klaupkuose. 40. Ė blakčios kap varlė. 41. Ė skrabės kap Šarkės
skrabals. 42. Če ne sielska – nepastrošysi. 43. Ė talumpys kap šou
mienesėino. 44. Nerodyk duntų – nepėrksio. 45. Tokėj (kaip tu) e tier
trys pasaulė: sedo, peklo e po s. Šakalių tėlto. 46. Ė rizikavoses kap
bobotė ė torgo vežama. 47. Gaudos kap Narvaišienę pu krikštynas.
48. Ė plostėn kap Dėma varną. 49. Eit kap Bagockioi į kelnes.
50. Ė vaipyses kap Zabora komelė spalių padieta. 51. Ožėlsau kap Jaso
kalė varlę gėnusi. 52. Nenusėdaušk kap Jasokalė ė smėlgą. 53. A nepasė-
žeide, kap Vaškienė vištytį per slinkstį keldama. 54. Ko tep laksta, kap
rymėnė Barborą po atlaidus. 55. Išgarava kap kumpars be pėpėrų.
56. Kap pradės e nebužrauks. 57. Nevykst kap Budrių Mėke vedybos.
58. Linksmybių pėlnas kelnės. 59. Eit poike kap Šiema su balabeika.
60. Nusigyvenęs kap Skalėšios Ėgarių. 61. Temp kap gods dūdas.
62. Apsėdėrba kap šou so vožates. 63. Gluosto kap žyds vėlnuonę.
64. Privadžio kap Škimėlis sava sūnoi kardams. 65. Parejė kap Zubė
iš Klaipiedas patkavams skumbindams. 66. Pasėdalėje kap Plau-
šėnė vaka plautkepinėms. 67. Kol išrožysi kap Brencioi eruotus.
68. Ė temp kap Skotols vožką ė torgo. 69. ~~Bočou~~ Bočiou kap
Šemunskis žydų šunį. 70. Smauk kap Dargis katėną. 71. Valkiojės
kap Šleinios po grybus. 72. Ė šauko kap šleinios pu grybus.
73. Linksmėnas kap Baužys dongov. 74. Ta bent mozėka – dvylėka
mozekontų ė vėsė so mintovas. 75. Įsiriedė kap rėpkė į rakondą.
76. Ė kabiniejes kap kriupis į kretėlatį.